

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelmat vuosille 2028-2029

Opetus- ja kasvatustaloustoimikunta 15.09.2026
518/02.02.00/2026

Valmistelija opetus- ja kasvatustaloustoimikunta Ronni Djupsund, talouspäälikkö Kim Salo, ja vastuualuejohtajat

Kaupunginhallitus on 25.5.2026 antanut toimialoille ja lautakunnille ohjeet vuoden 2027 talousarvioesityksen laatimista varten. Kaupunginhallituksen antamat talousarviotyön lähtötiedot ja laadintaohjeet esitellään oheismateriaalina.

Oheismateriaalina ensi vuoden taloussuunnittelun pitkän tähtäimen ennusteet (skenaariot) sekä talousarvion laadintaohjeet.

Oheisaineisto Talousarvioraamit 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029 / KH 25.5.2026 § 215

Oheisaineisto Talousarvion raamit 2027

Oheisaineisto Talousarvio 2027 laadintaohje

Yleistä

Talousarvion vuosittainen valmistelu käynnistyy talousarvioraamien laadinnasta, jotka käsitellään keväisin kaupunginhallituksessa yhdessä talousarvion laadintaohjeiden kanssa. Tarkoituksena on asettaa taloussuunnittelua ohjaavat tavoitteet toiminnan ja talouden osalta. Kokonaiskuvan muodostamiseksi valmistelussa hyödynnetään tuoreimpia tietoja toimintaympäristön muutoksista, talouden muuttujista ja kehitysnäkymistä. Talousarvioraamien ja taloussuunnitelmien laadinta perustuu viime kädessä arvioihin ja skenaarioihin kaupungin talouden todennäköisimmistä kehitysurista. Ne perustuvat arvioihin toimintaympäristön keskeisimmistä muuttujista ja niiden vaikutuksista talousarvion laadintaan sekä muista keskeisistä talouteen vaikuttavista oletuksista. Todettakoon, että taloudessa tapahtuvat muutokset voivat olla nopeita ja kehityssuuntia on nykytilanteessa vaikea varmuudella arvioida.

Vuoden 2027 talousarvioraamin ja taloussuunnitelman 2028–2029 kokonaisuus muodostuu käyttötalous- ja investointisuunnitelmasta, rahoituslaskelmasta sekä talousarvion laadinnan aikataulusta.

Aikaisempi käsittely

Talousarvioraamia on käsitelty kaupunginhallituksen iltakoulussa 4.5.2026 ja valtuustoseminaarissa 11.5.2026.

Talousarvioraamin tavoitteet vuodelle 2027

Keskeiset talousarvioraamin toimialojen budjetointia ohjaavat tavoitteet ovat;

- Kaupungin ja liikelaitoksen investointeja pitää leikata edelleen velkaantumisen ja lainakannan hillitsemiseksi. Vuodelle 2027 laskennallinen nettoinvestointien taso saa olla enintään 33 miljoonaa euroa lainakannan kasvun pysäyttämiseksi. Vastaavasti vuodesta 2028 eteenpäin nettoinvestointikatto on 16 miljoonaa euroa vuodessa.
- Kaupungin ja liikelaitoksen toimintakatteen laskennallinen vuosimuutos (tilinpäätösennuste 2026 vrt. talousarvio 2027) tulisi olla talousennusteiden mukaan 0,2 %.

Kaupungin ja liikelaitoksen toimintakatteen laskennallinen vuosimuutos (tilinpäätösennuste 2026 vrt. talousarvio 2027) tulisi olla talousennusteiden mukaan -1,5 % nollatuloksen saavuttamiseksi.

Toimialojen talousarvion laadinta on käynnistymässä ja kokonaiskuva tarkentuu niin ennusteiden kuin myös talouden tasapainottamisen toimenpiteiden osalta. Talousarvioraamit kuitenkin asettavat ne reunaehdot, jotka ohjaavat toimialojen ja lautakuntien talousarvion valmistelua. Talousarvion laadinnassa on huomioitava lainsäädäntö sekä lakisääteisten tehtävien turvaamista koskevat vaatimukset palveluiden järjestämisessä sekä niiden tuottamisessa. Selvää on, että edellä mainitulla raamituksella on merkittäviä vaikutuksia toimialojen toimintaan. Nykyinen talousohjelma päättyy vuoteen 2026 ja ohjelman jatkosta päätetään erikseen.

Talousarvion määrärahojen keskeiset taustaoletukset vuodelle 2027

- Perusopetuksen toimintatuottoihin esitetään 470 000 euron korotus vuoteen 2026 verrattuna. Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan Kokkolan kaupungin kotikuntakorvaukset nousevat, ja tämä on huomioitu esityksessä. Lisäksi kunnilta laskutettaviin kuntaosuuksiin on esitetty talousarvioon korotus. Varhaiskasvatuksen maksutuottojen (varhaiskasvatusmaksut) arvioidaan pysyvän talousarviokaudella nykyisellä tasolla.
- Henkilöstömenot kasvavat sopimuskorotusten seurauksena. Lisäksi esityksessä on huomioitu lukuvuodelle 2026–2027 tehdyt päätökset tuntikehyksestä sekä koulunkäynnin ohjaajien resursseista. Henkilöstösivukulut nousevat merkittävästi vuoden 2027 talousarviossa. Vuonna 2026 ne olivat 19,5 %, ja vuoden 2027 talousarvio esityksessä 21,6 %.
- Perusopetuksen henkilöstömenojen kasvu ylittää kaupunginhallituksen talousarvioraamin mahdollistaman tason. Henkilöstömenot perustuvat aiemmin tehtyihin tuntikehys- ja ohjaajaresurssipäätöksiin, joiden vaikutukset ulottuvat heinäkuun

2027 loppuun saakka. Nykyisellä palvelurakenteella opetuspalvelujen henkilöstömenoja ei ole mahdollista sopeuttaa talousarvioraamin mukaiselle tasolle. Henkilöstömenojen merkittävä sopeuttaminen edellyttäisi palveluverkon supistamista. Mahdollisista palveluverkkoratkaisuista saatavat säästöt toteutuvat viiveellä eikä niillä ole vaikutusta vuodelle 2027. Talouden sopeuttamisvaikutuksia on palveluverkkoa tarkastelemalla kuitenkin mahdollista saavuttaa taloussuunnitelmakauden myöhempinä vuosina.

- Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstömenot ovat palkkojen osalta arvioitu maltillisiksi. Henkilöstösivukulujen nousu kasvattaa kuitenkin varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstökustannuksia.
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksella on vaikutusta esi- ja perusopetuksen valtionsuuksiin vammaisten, sairaiden tai toimintakyvyn rajoitteen omaavien oppilaiden osalta (PoL 20i§). Valtionsuuksiin tulee muutoksia myös valmistavan opetuksen oppilasmäärien muutokset ja valmistavan lisäopetuksen aloittaminen.
- Palvelujen ostoissa merkittävimmät muutokset koskevat eräitä sisäisiä laskennallisia eriä. Vuokratulot ovat pysyneet lähes samalla tasolla vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Kokkolan suomalaisen lukion vuokratulot ovat kasvaneet.
- Varhaiskasvatuspalvelun osalta kotihoidon tuen saajien määrän vähentyminen mahdollistaa avustuspäämäärärahojen vähentämisen 138 000 eurolla, kun taas palvelusetelin määrärahaa lisätään 511 288 euroa Norlandia Valon käyttöasteen kasvun ja palvelusetelitoiminnan kustannustason nousun vuoksi.
- Vuoden 2017 palveluverkkoselvityksen viimeinen investointihanke, Halkokarin koulu ja päiväkotitoiminta, on rakenteilla. Rakentamisvaihe edellyttää väistötilojen käyttöä, mikä rajoittaa oppilasalueiden ja oppilasvirtojen järjestämistä optimaalisella tavalla. Halkokarin koulun valmistuttua oppilasottoalueita ja oppilaiden sijoittumista voidaan tarkastella uudelleen. Vuonna 2027 väliaikaiset tilajärjestelyt kuitenkin vielä rajoittavat mahdollisuuksia toteuttaa palveluverkkoa ja oppilasottoa mahdollisimman tarkoituksenmukaisella ja taloudellisella tavalla.
- Kiviniityn päiväkotitoiminta valmistuu vuonna 2027. Koska uusi päiväkotitoiminta ei lisää henkilöstömäärää, henkilöstö siirtyy nykyisistä yksiköistä uusiin tiloihin, ja samalla luovutaan osasta nykyisiä varhaiskasvatustiloja palveluverkon ja henkilöstöresurssien tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Opetus- ja kasvatustoimen hallinto ja taloushallintopalvelut ovat laatineet liitteeseen A lautakunnan käyttötalouden talousarvioesityksen vuodelle 2027;

Vastuualueet ovat päivittäneet vuoden 2027 talousarvioesityksessään omat kaupunkistrategiaan perustuvat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit TargetorPro -järjestelmään.

Lautakunnan tavoitteet ja toimenpiteet ja mittarit esitetään vastuualueittain vuodelle 2027;

Investoinnit 2027–2029

Investointiosassa olevat uusien tilojen toteuttamiseen ja kalustamiseen suunnattavat määrärahat tulee varata taloussuunnitelmaan siten kuin valtuuston päätös hankkeiden toteutumisvuosista edellyttää. Lisäksi esityksessä on vuosittaisia kohdeinvestointeja.

Liitteeseen C on koottu lautakunnan tulevan vuoden talousarvion investointiosa;

Opetus- ja kasvatustalouden johtaja

Lautakunta päättää hyväksyä opetus- ja kasvatustalouden osalta

- 1 opetus- ja kasvatustalouden talousarvioehdotuksen
vuodelle 2027 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille
2028–2029
- 2 lautakuntaa koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit
- 3 ehdotuksen investoinnista vuosille 2027–2029

Päätös